

STUDIEPLAN

Barsel- og barnepleie

2019-2021

FHH07D

Revidert 23.06.19

Innholdsfortegnelse

1.0 INNLEDNING	2
1.1 Hovedmålsettingen for fagskoleutdanning i helse- og oppvekstfag.....	2
1.2 Begrunnelse for fagskoleutdanning i Barsel- og barnepleie	3
1.3 Opptakskrav.....	4
1.4 Tekniske forutsetninger.....	5
1.5 Målgruppe og tjenestoområde.....	5
1.6 Forventet læringsutbytte	6
2.0 ORGANISERING AV UTDANNINGEN	9
2.1 Emneoversikt.....	9
2.2 Arbeidsformer og metoder i utdanningen	10
2.3 Skjematisk gjennomføringsmodell for Barsel- og barnepleie, deltid over 2 år:.....	13
3.0 PRAKSIS	14
3.1 Generelt om praksis	14
3.2 Veiledning og vurdering i praksisperioden.....	14
3.3 Forventninger i praksis	15
4.0 VURDERING AV ARBEIDS- OG MAPPEKRAV	18
4.1 Vurderingsgrunnlag.....	18
4.2 Kriterier for vurdering av arbeids- og mappekravene.....	19
4.3 Vurderingsformer	19
5.0 UTDANNINGENS FAGLIGE INNHOLD	21
5.1 Emne 1 – Felles grunnlag for fagskoleutdanningene i helse- og oppvekstfag	21
5.2 Emne 2 – Svangerskapet	23
5.3 Emne 3 – Fødsel- og barseltid	25
5.4 Emne 4 – Praksis.....	29
5.5 Emne 5 – Barnesykepleie	31
5.6 Emne 6 – Hovedprosjekt	33
6.0 LITTERATUR	34
Kriterier for ikke bestått praksis.....	17

1.0 INNLEDNING

1.1 Hovedmålsettingen for fagskoleutdanning i helse- og oppvekstfag

Grunnet både demografiske forhold og en samfunnsutvikling med økende etterspørsel etter alle typer helse- og omsorgstjenester, er det avgjørende for vårt velferdssamfunn at vi klarer å rekruttere og beholde kompetent personell. Samfunnsutviklingen preges av raske endringer i medisinsk utvikling og befolkningens helsetilstand, som videre påvirker helse- og oppvekstsektoren i form av gjennomgripende helse- og oppvekstpolitiske reformer. Pasientene stiller større krav til kvalitet på tjenestene, og dette krever en kontinuerlig utvikling av velferdstjenestene og nytenkning innen utdanningene. Fagskoleutdanning vil kunne gi en spisskompetanse for fagarbeidere i sektoren.

Med fagskoleutdanning menes yrkesrettede utdanninger som bygger på videregående opplæring eller tilsvarende realkompetanse. Med yrkesrettet utdanning menes utdanning som gir kompetanse som kan tas i bruk i arbeidslivet uten ytterligere generelle opplæringstiltak. De fagspesifikke, nasjonale planene gir rammene hvor tilbyderne utarbeider mer detaljerte studieplaner for utdanningen i samsvar med gjeldende læringsutbyttebeskrivelser. Dette skal sikre et nasjonalt faglig nivå slik at utdanningene framstår som enhetlige og gjenkjennelige, uavhengig av tilbyder. Nasjonalt planverk skal også sikre at utdanningene nivåmessig er i overensstemmelse med tilsvarende utdanninger internasjonalt jfr. Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk/European Qualification Framework.

Hovedmålsettingen for fagskoleutdanningene er å utdanne reflekterte yrkesutøvere, med høy yrkesetisk standard som tar initiativ til å planlegge, organisere og iverksette tiltak med tjenesteytere og pasienter. Fagskoleutdanningene skal sikre den enkeltes, samfunnets og arbeidslivets behov for ny kompetanse i tråd med nye oppgaver og utfordringer innen helse- og oppvekstsektoren, i tråd med «Lov om høyere yrkesfaglig utdanning» (Fagskoleloven) som ble iverksatt 01.07.2018. Kvalifisert personell utgjør den viktigste ressursen i helse- og oppveksttjenesten og denne tilgangen er en forutsetning for å kunne gjennomføre reformer og opptrappingsplaner innen denne tjenesten.

Fagskoleutdanningen er tverrfaglig, og har et klart bruker- og pasientperspektiv. Med tverrfaglig i denne sammenheng menes at fagskoleutdanningene er rettet mot arbeidstakere med forskjellig faglig bakgrunn innen helse- og oppvekstfagene fra videregående opplæring. Yrkesutøvelsen foregår i et samspill mellom praktiske erfaringer og relevant teori. Helse- og oppvekstfaglig yrkesutøvelse er basert på en kombinasjon av praktiske erfaringer fra arbeid med mennesker og nyere relevant

kunnskap om det helse- og oppvekstfaglige området. I tillegg er det nødvendig at yrkesutøvere gjør vurderinger og fatter beslutninger på et rettslig og etisk holdbart grunnlag.

1.2 Begrunnelse for fagskoleutdanning i Barsel- og barnepleie

Denne studieplanen bygger på den nasjonale planen for «Videreutdanning i barsel- og barnepleie for helse- og sosialpersonell» som er godkjent av Sosial- og helsedirektoratet (juli 2004), sammen med «Nasjonal plan for ettårig fagskoleutdanning i helse og oppvekstfag – generell del» godkjent av Nasjonalt utvalg for fagskoleutdanning i helse og oppvekstfag (NUFHO) 22.04.2013. Studieplanen i barsel- og barnepleie er bygget over samme lest som andre fagskoleutdanninger innen helse- og oppvekstfag, med felles innholdsdel i studiets 1. emne (A). Dette skal bidra til at studentene utvikler nødvendige kunnskaper, ferdigheter og generell kompetanse for fagarbeidere i helse- og oppveksttjenestene. En sentral begrunnelse for en felles del er også målet om et bedre samarbeid mellom ansatte og bred kompetanse på tvers av faggrensene innen helse- og oppvekstsektoren. Temaene i studiets 1. emne danner basis for, og skal videreføres i de enkelte fagspesifikke emner.

En fagskoleutdanning i barsel- og barnepleie er et viktig bidrag til å gi gode helsetjenester innenfor dette fagområdet. Med mer differensiert og spesialisert fødselsomsorg og pasienter som stiller krav til kvalitet og medbestemmelse, stilles det store krav til yrkesutøveren. Helsedirektoratet ga i 2014 føringer for barselomsorgen gjennom «*Nytt liv og trygg barseltid for familien – Nasjonal faglig retningslinje for barselomsorgen (IS – 2057)*» som skal bidra til en faglig forsvarlig barselomsorg. Uavhengig av om mor og barn er hjemme eller på sykehus den første perioden av barseltiden, skal den tilrettelegges slik at den blir forutsigbar og familievennlig. Den kommunale helse- og omsorgstjenesten og spesialisthelsetjenesten har et felles ansvar for organiseringen av et sammenhengende og helhetlig tilbud i svangerskaps-, fødsels- og barselomsorgen. En kontinuitet i omsorgen er en forutsetning, og kunnskap om familien gjør det enklere for helsepersonell å tilrettelegge et forutsigbart pasientforløp. Organisering innebærer tydelig fordeling av oppgaver og ansvar med forpliktende samhandling mellom den kommunale helse- og omsorgstjenesten og spesialisthelsetjenesten. Ressurser betyr her helsepersonell med tilstrekkelig fagkompetanse og tid. Fagutdanningen i barsel- og barnepleie har som mål å utdanne reflekterte yrkesutøvere som med høy yrkesetiske forståelse kan ta initiativ til å utføre målrettet pleie og omsorg til fødende, barselkvinner, friske nyfødte barn, syke barn og deres pårørende.

Fagskoleutdanningen i barsel- og barnepleie gir kunnskaper, ferdigheter og generell kompetanse innen relevante temaer som omfatter fødsel, barseltid og barnet fra fosterlivet frem til 18 år, og gjennomføres som deltidsstudie over to år med omfang tilsvarende ett år som heltidsstudium. Alle

studenter som fullfører og består utdanningen, vil få vitnemål med gradsbenevnelsen «Vocational Diploma».

1.3 Opptakskrav

Krav til opptak er fullført og bestått videregående opplæring med fagbrev/vitnemål og autorisasjon som helsefagarbeider, omsorgsarbeider eller hjelpepleier, fra studieretning for helse- og oppvekstfag. Hvis du skal avlegge fagprøve etter søknadsfristen, kan du få plass på vilkår om at du består fagprøven.

Realkompetansevurdering

Søkere kan også tas opp til studiet på bakgrunn av realkompetansevurdering. Søker må da ha minst fem års praksis som ufaglært innen fagområdene nevnt over (omregnet til heltidsstilling), og kompetanse i felles allmenne fag tilsvarende de to første årene i yrkesfaglige studieretninger (skolegang). Vurderingen baseres på gjeldende utdanningsprogram i videregående opplæring for utdanningen på Vg3 nivå. Det må også kunne dokumenteres tilstrekkelig grunnlag i felles allmenne fag tilsvarende læreplanene i Vg1 og Vg2 i yrkesfaglige utdanningsprogram. Fra Vg1 og Vg2 skal realkompetansen tilsvare: Helsefremmende arbeid, Kommunikasjon og samhandling, og Yrkesutøvelse.

Det kreves minimum 5 års relevant yrkespraksis, omregnet til heltidsstilling, innen helse-, omsorg-, sosial- og undervisningssektor eller tilsvarende der søker har arbeidet med pasienter, elever, barn eller klienter. Organisasjonsarbeid eller annet relevant ulønnet arbeid teller også, samt militær-/siviltjeneste. Inntil to av de fem årene kan erstattes av relevant videregående utdanning. Inntil ett av de frem årene kan erstattes av omsorg for barn. Overlapping er ikke mulig.

Dokumentasjonskrav

- dokumentasjon på fullført utdanning som viser lengde og nivå på utdanning, teori og praksis
- dokumentene må være oversatt til norsk eller engelsk
- dokumentasjon på arbeidspraksis fra utlandet eller Norge kan være et krav eller en fordel

All praksis, utdanning, autorisasjon og kurs med mer må dokumenteres med attesterte kopier. Attester for praksis må angi lengde på arbeidsforholdet, stillingsprosent og innhold på arbeidet.

Søkerens egen vurdering, jfr egenerklæringskjema, fås ved henvendelse Fagskolen Innlandet. I en egenerklæring forklarer du hvorfor du mener du kan gjennomføre studiet, og hva din motivasjon for å søke dette studiet er.

Søkere med fullført videregående opplæring fra de andre nordiske landene er kvalifiserte for opptak når den videregående opplæringen i de respektive landene gir generelt opptaksgrunnlag til tertiærutdanning tilsvarende kravene til fagskoleutdanning i Norge.

Utenlandske søkere

Søkere utenfor Norden må dokumentere opplæring og praksis ved autorisert translatør og ha bestått eller ha likeverdig realkompetanse i de fellesfag tilsvarende Vg1 og Vg2 i yrkesfaglige utdanningsprogram. Den faglige opplæringen må gi relevant opptaksgrunnlag til tertiærutdanning tilsvarende kravene til fagskoleutdanning i Norge. Søkere må ha kunnskaper i norsk tilsvarende test for høyere nivå (Bergenstesten).

1.4 Tekniske forutsetninger

Studentene må disponere egen PC. Studiearbeid, mappe- og arbeidskrav, undervisningsgrunnlag, informasjon og innleveringer gjøres på nett via skolens læringsplattform. Studentene får opplæring i skolens digitale læringsplattform, for tiden Canvas. Skolen har systemansvarlig som vedlikeholder skolens datautstyr og yter service til studenter, i tillegg til muligheten for support gjennom hjelpdesk i fylkeskommunen. Det er tilgang til trådløst internett over hele skolen, hvor studentene kan kople seg på med egne bærbare maskiner. Studentene har tilgang til kopimaskiner og skrivere. Det er fastmonterte dataprojektorer og Smartboard i alle undervisningsrom og studentene disponerer flere godt utstyrte grupperom med blant annet Whiteboard og 50 tommer skjermer.

1.5 Målgruppe og tjenesteområde

Utdanningen skal kvalifisere til yrkesutøvelse med pleie og omsorg for fødende, barselkvinner, friske nyfødte, det premature barnet, syke barn og deres pårørende. I dette ligger at studentene skal utvikle sin relasjons- og omsorgskompetanse og evne til samarbeid med pasienter, pårørende og andre yrkesgrupper. Aktuelle arbeidssteder er føde- og barselavdeling på sykehus, ammepoliklinikker, nyfødt intensiv, i kommunehelsetjenesten, institusjoner for mor og barn, avlastningsbolig for mindreårige, samt bofelleskap for mindreårige flyktninger.

1.6 Forventet læringsutbytte

Læringsutbyttebeskrivelsen for fagskoleutdanningen skal gi en oversikt over hvilken kompetanse studentene skal ha etter gjennomføring av det aktuelle emne eller utdanningen som helhet.

Læringsutbyttebeskrivelsene er i henhold til det nasjonale kvalifikasjonsrammeverkets krav NKR nivå 5 (1) og er inndelt i kunnskap, ferdighet og generell kompetanse:

Kunnskap	Forståelse av teorier, fakta, prinsipper, prosedyrer innen fag, fagområder og/ eller yrker.
Ferdighet	Evne til å anvende kunnskap til å løse problemer og oppgaver. Det er ulike typer ferdigheter - kognitive, praktiske, kreative og kommunikative ferdigheter.
Generell kompetanse	Evne til å anvende kunnskap og ferdigheter på selvstendig måte i ulike situasjoner gjennom å vise samarbeidsevne, ansvarlighet, evne til refleksjon og kritisk tenkning i yrkes- og utdanningssammenheng.

1.7 Overordnet læringsutbytte for utdanningen Barsel- og barnepleie

Kunnskap	<p>Kandidaten</p> <ul style="list-style-type: none"> • har kunnskap om befruktning, fosterets utvikling, fysiske og psykiske endringer og plager i svangerskapet og neonatal påvirkning • har kunnskap om den naturlige fødselsprosessen, indikasjoner for assistert fødselshjelp og komplikasjoner som kan oppstå under en forløsning • har kunnskap om observasjoner og pleie av barselkvinnen og det nyfødte barnet, amming og komplikasjoner som kan oppstå i barseltiden • har kunnskap om årsaker til prematur fødsel og utviklingstilpasset neonatal omsorg • har kunnskap om barns normale utvikling, faktorer som kan true denne, sykdommer hos barn og observasjon og pleie av barn ut fra barnets behov og funksjonsnivå • har kunnskap om verdier, målrettet kommunikasjon og etiske prinsipper for å kunne bygge gode relasjoner til fødekvinnen, barselkvinnen, barnet, pårørende og kollegaer • har kunnskap om helsesektoren, etikk, kommunikasjon, sosiologi og psykologi rettet mot gravide, fødende, barselkvinnen og barnet • har innsikt i sentrale lover og forskrifter som regulerer og ivaretar fødekvinnen, barn, pasienter, pårørende og yrkesutøveres rettigheter og plikter • har kunnskap om organisering av helsetjenester og kjennskap til ansvar og oppgaver for ulike aktører knyttet til barsel- og barnepleie • kan oppdatere sin yrkesfaglige kunnskap om barsel- og barnepleie, helsefremmende og forebyggende arbeid • forstår betydningen av tverrfaglig samarbeid og sitt eget kompetanseområde i behandling og utøvelse av omsorg til fødekvinnen, barselkvinnen, barnet og pårørende
-----------------	---

<p style="writing-mode: vertical-rl; transform: rotate(180deg);">Ferdigheter</p>	<p>Kandidaten</p> <ul style="list-style-type: none"> • kan anvende kunnskap om kvinner i svangerskap, fødsel- og barseltid og barnet fra 0 – 18 år, for å delta i behandling og pleie ut fra deres individuelle behov og iverksette tiltak i samarbeid med andre fagpersoner • kan anvende observasjon for å delta i behandling og pleie til gravide med komplikasjoner, fødende, barselkvinnen og barnet • kan anvende veiledning, undervisning og rådgivning i stell og pleie av det nyfødte barnet og barselkvinnen og i forhold til amming • kan anvende kommunikasjon og samhandling for å skape tillit, forberede og veilede barn i ulike alder og modningsnivå og deres omsorgspersoner • kan finne, bruke og henvise til fagstoff som er relevant for problemstillinger knyttet opp mot yrkesfeltet barsel- og barnepleie • kan kartlegge og observere det premature barnets behov og anvende neonatal utviklingsbasert stell og pleie ut fra disse • kan kartlegge og identifisere faglige problemstillinger og iverksette tiltak knyttet til den fødende, barnets- og barselkvinnens behov
<p style="writing-mode: vertical-rl; transform: rotate(180deg);">Generell kompetanse</p>	<p>Kandidaten</p> <ul style="list-style-type: none"> • har forståelse for etiske problemstillinger knyttet til ulike sosiale strukturer og ulike kulturelle bakgrunn hos den fødende, barselkvinnen og deres pårørende • har forståelse for og kan reflektere over etiske utfordringer og dilemmaer i eget arbeid med barnet, barselkvinnen og pårørende • har utviklet en etisk grunnholdning og kan reflektere over egen praksis i fagfeltet barsel- og barnepleie og begrunne sine vurderinger faglig, etisk og juridisk • kan utføre pleie og omsorg til den fødende og barselkvinnen ut ifra individuelle behov • kan utføre neonatal utviklingstilpasset omsorg på en profesjonell og etisk forsvarlig måte, i samarbeid med omsorgspersoner og annet helsepersonell • kan bygge relasjoner med kollegaer og andre faggrupper for å kvalitetssikre og videreutvikle sin kompetanse innen fagfeltet barsel- og barnepleie • kan utvikle tjenestetilbudet gjennom erfaring- og kunnskapsdeling på arbeidsplassen innenfor fagfeltet barsel- og barnepleie

2.0 ORGANISERING AV UTDANNINGEN

Utdanningen i Barsel og barnepleie er et 38 ukers heltidsstudium som gjennomføres som et deltidsstudium over 76 uker, tilsvarende fire semestre. Utdanningen er delt inn i emner og temaer. Det er også mulig for studenter å søke om fritak for et eller flere emner dersom de kan dokumentere at de har tilsvarende emner fra før.

2.1 Emneoversikt

Emne 1 – Felles grunnlag for fagskoleutdanningene i helse- og oppvekstfag - 11 studiepoeng – emnekode 20HH07G

- Arbeidsformer og metoder i studiet
- Helse- og sosialfagene i samfunnet
- Stats og kommunalkunnskap, helse- og sosialpolitikk
- Kommunikasjon og samhandling
- Etikk
- Sosiologi og psykologi

Emne 2 – Svangerskapet - 3 studiepoeng – emnekode 20HH07H

- Befruktning
- Normalt svangerskap
- Komplikasjoner

Emne 3 – Fødsel- og barseltid - 17 studiepoeng – emnekode 20HH07I

- Fødsel
- Naturlig fødselsprosess
- Komplikasjoner under fødsel
- Vanlige inngrep i forbindelse med fødsel
- Barseltid
- Anatomiske og fysiologiske forandringer
- Pleie- og omsorgsoppgaver tilknyttet mor og det nyfødte barnet
- Amming
- Sykdommer og komplikasjoner hos nyfødte

- Årsaker til prematuritet
- Observasjoner og pleie
- Ernæring

Emne 4 – Praksis - 14 studiepoeng – emnekode 20HH07J

- Praksis er en obligatorisk del av utdanningen, og skal ha et omfang på 10 uker (300 timer). Det bør legges til rette for at praksis kan gjennomføres mest mulig sammenhengende fortrinnsvis etter at emne 4 er avsluttet.

Emne 5 – Barnesykepleie - 5 studiepoeng - emnekode 20HH07K

- Barnets normale utvikling
- Forebygging og vanlige sykdommer hos barn og behandling av disse
- Omsorg for det syke barnet og dets pårørende

Emne 6 - Hovedprosjekt - 10 studiepoeng – emnekode 20HH07L

- Fordypningsarbeidet skal være praksisrettet og knyttet til et eller flere temaer i utdanningens emner

2.2 Arbeidsformer og metoder i utdanningen

Arbeidsformene i utdanningen skal bidra til å utvikle bedre praksis. Mange av studentene har erfaring fra arbeid innen helse- og omsorgsektoren som gir anledning til å benytte erfaringsbaserte og studentrettede undervisningsformer. Det er også viktig å være bevisst på den rollen fagskolestudentene innehar i arbeidslivet og tilrettelegge undervisningen på en måte som stimulerer yrkesfunksjonen. Utdanningen krever at studentene har stor grad av egenaktivitet og tar ansvar for egen læring gjennom selvstudie og i samarbeid med hverandre. Utdanningen har som en viktig målsetning å utvikle samtlende kunnskap og innsikt. Studentene må derfor oppleve at teori og praksis danner en integrert helhet. Det legges vekt på å skape trygge læringsmiljø og benytte læringsmetoder som også bidrar til personlig utvikling og erkjennelse i relasjon til brukerne.

Arbeidsmetoder som anvendes i studiet er forelesninger, dialogpreget undervisning, muntlig framlegg, presentasjoner, prosjektarbeid med tverrfaglig fokus, praksis, refleksjon over eget arbeid og selvstudium med nettstøtte, ulike former for arbeid i grupper, som for eksempel rollespill evt.

med bruk av video. Arbeids- og mappekrav er studentoppgaver som løses individuelt eller i gruppe. Dette forutsetter at studenten deltar aktivt i eget læringsarbeid og samarbeider med andre.

Studentens læring følges opp gjennom veiledning og undervisvurdering individuelt og i gruppe. Læringsarbeidet støttes med bruk av digital læringsplattform. Studenten får egen opplæring i bruk av PC og digitale læremidler for eksempel Word, Power Point og Excel av lærere og IKT ansvarlig.

Bruk av ulike pedagogiske metoder skal legge til rette for

- aktiv deltakelse fra studentene og støtte til deres egne initiativ
- arbeid med virkelighetsnære problemstillinger fra praksisfeltet og aktuell teori
- fagforståelse, refleksjon over egen praksis og etiske problemstillinger som motiverer til læring, utvikling og etisk bevissthet
- studentmedvirkning i beslutningsprosesser som angår gjennomføringen av studiet
- tverrfaglig erfaring for å øke forståelsen og respekt for eget og andres fagfelt

Problembasert læring (PBL)

En problembasert læringsform tar utgangspunkt i at studenten skal bruke egne erfaringer fra arbeidslivet (casebasert). Denne læringsformen er godt egnet for å knytte teori og praksis sammen for voksne med yrkes- og livserfaring.

Veiledning og refleksjon

Lærerens rolle i utdanningen er i stor grad knyttet til veiledning og tilrettelegging for fleksibel læring. Veiledning benyttes i forbindelse med oppgaveløsning, prosjektarbeid, praksis og i gruppeprosessene. Veiledning benyttes både i forbindelse med det teoretiske arbeidet og som et ledd i den enkelte students og gruppens utviklingsprosess. Studenten skal selv aktivt søke og ta imot veiledning. Veiledning og selvrefleksjon over tid bidrar til å bevisstgjøre studenten på egen faglig utvikling og kompetanse i arbeidet med pasienter. Lærerens rolle er i stor grad knyttet til veiledning, undervisvurdering og tilrettelegging for læring. Refleksjon er viktig for at yrkesutøvelsen skal forbedres.

Basisgrupper

Studentene deles inn i tverrfaglig sammensatte grupper som er basis for faglige diskusjoner, gruppearbeid, oppgaveløsning og veiledning. Kollegagruppene er også et viktig redskap for personlig vekst og utvikling der gruppeprosessen er vektlagt. Arbeidet i kollegagruppene er obligatorisk og

forpliktende og skal gi rom for refleksjon samt stimulere utvikling og bevisstgjøring av så vel gode etiske holdninger som det å kunne anvende fagkunnskapen.

Teori, litteratur og oppgaver

Egenlæring gjennom selvstudie er en viktig del av opplæringen. Studentene tilegner seg teoretisk kunnskap individuelt og i samarbeid med hverandre gjennom basisgruppene, i diskusjoner med fagpersoner, forelesere og lærere. Det legges vekt på å oppøve evne til skriftlig og muntlig formidling av egen kompetanse. Oppgaveløsning foregår individuelt og i grupper med veiledning. Oppgavene er skriftlige innleveringer og/eller muntlige fremlegg. Studentene skal i løpet av utdanningen ha tilegnet seg til sammen 2000 sider faglitteratur, av dette 300 sider selvvalgt litteratur under hovedprosjektet. Det er utarbeidet egne retningslinjer/vurderingskriterier for disse arbeidsformene.

Med tanke på tilrettelegging for fleksibel læring, får studentene opplæring i den elektroniske læringsplattformen *Canvas* og registreres som brukere av systemet. Teoretisk fordypning og praksisstudier forsøkes tilrettelagt for den enkeltes livs- og arbeidssituasjon.

2.3 Skjematisk gjennomføringsmodell for Barsel- og barnepleie, deltid over 2 år:

	Studie- poeng	Uker helår	Uker deltid	Undervisning 6 timer/ uke	Veiledning 2 timer/uke	Praksis	Selvstudium 10 timer/uke
Emne 1	11	8	16	96	32		160
Emne 2	3	2	4	24	8		40
Emne 3	17	14	24	144	48		240
Emne 4	14		10				100
Emne 5	5	7	8	48	16		80
Emne 6	10	6	14	84	28		140
Praksis 1 skolesamling						*6	
Praksisveileder lærer						6	
Praksisveileder arbeidsplass						*20	
Praksis: "Her og nå" veiledning selvstudium						300	
Sum	60	38 inkl. praksis	76	396	132	306	760
Sum for hele studie							1632

3.0 PRAKSIS

3.1 Generelt om praksis

Praksis er en obligatorisk del av studietiden og skal bidra til å styrke studentenes selvfølelse og motivasjon for egen utvikling. Studentene utvikler evnen til refleksjon samt at de opplever seg selv som en viktig del av virksomheten. Gjennom praksis skal studentene oppnå et læringsutbytte som gjenspeiler innholdet i teoriemnene.

Praksisutplasseringen skal gjennomføres på en arbeidsplass innenfor fagfeltet knyttet til fordypningen i utdanningen. Med utgangspunkt i studentens erfaringer og interesser vil skolen prøve å etterkomme studentens ønsker om praksissted. Fagskolen Innlandet inngår avtale med praksisstedet. Praksis skal benyttes til direkte eller indirekte pasientrettet arbeid. Praksisperioden har en varighet på 10 uker lagt til deler av 3. semester. Studiestedet organiserer minst en felles samling på utdanningsstedet for erfaringsdeling i løpet av praksisperioden. Fagskolen Innlandet tilbyr praksisveilederkurs med informasjon og veiledning knyttet til planlegging og gjennomføring av praksisperioden. Dette skjer i forkant av praksisperioden.

Praksisperioden beregnes til gjennomsnittlig 30 timer tilstedeværelse (4 vakter per uke), og én studiedag pr. uke i ti uker. Det er obligatorisk tilstedeværelse. Det forutsettes at studenten deltar aktivt i praksisfeltet for å kunne læringsutbyttet for praksis. For at praksisperioden skal kunne vurderes til bestått, må studenten ha vært til stede minimum 90 % av den planlagte praksistiden. Fravær utover 10 % må tas igjen. Studenten planlegger egen turnusplan som godkjennes av lærer og praksisveileder. For at studenten skal få gode læresituasjoner, bør studenten i størst mulig grad følge praksisveileders turnus. Læringsutbyttebeskrivelsene danner utgangspunktet for vurdering i praksisperioden. I tillegg skal disse operasjonaliseres av studenten som skriver egne læringsmål for praksisperioden. Studentene må, i samarbeid med faglærer og praksisveileder, tilpasse læringsutbyttebeskrivelsene (LUB) til praksisstedets egenart og eget læringsbehov.

Barsel- og barnepleieryrket er et praktisk yrke som krever gode faglig kunnskaper.

Pasientsituasjonene som studentene møter i praksisperioden kan være utfordrende. Det kan for eksempel være akutte situasjoner som stiller krav til yrkesutøverens kunnskaper, ferdigheter og generelle kompetanse. Det er derfor nødvendig at yrkesutøveren kan samarbeide med andre fagpersoner for å bistå til beste for pasienten.

3.2 Veiledning og vurdering i praksisperioden

Veiledning og vurdering av studentens læringsutbytte i praksisperioden foregår kontinuerlig. Dette er en forutsetning for å nå formålet med praksis. Underveisvurdering skal ta hensyn til studentens læreforutsetninger, rammefaktorer og mål for praksisperioden, studentenes læringsutbytte, veiledningens innhold og valg av læresituasjoner. Formalisert veiledning og selvrefleksjon over tid, bidrar til å bevisstgjøre studenten på egen faglig utvikling og kompetanse. Veiledning på praksisstedet vil bli gitt individuelt av kvalifiserte fagarbeidere med oppdatert kunnskap og erfaring fra praksisfeltet. I tillegg vil det være veiledning fra skolens lærere. Veiledningen skjer ut fra studieplanens læringsutbyttebeskrivelse samt studentens egne læringsbehov fra faglig og personlig ståsted, og praksisstedets egenart.

Ulike veiledningssituasjoner

Veiledning i målsamtale gjennomføres i løpet av de to første ukene i praksis. Dette er en formell samtale mellom student, praksisveileder og lærer der de snakker om gjensidige forventninger til praksis, studentens læringsmål, praksisfeltets muligheter og begrensninger, studentens veiledningsbehov og praksisveileders muligheter ut fra faglige ressurser.

Fortløpende veiledning skal sikre kontinuitet i opplæringen. Læring i praksis innebærer at studenten handler i forhold til fagkunnskap og har handlingskompetanse. I veiledningssamtalene innebærer dette at studenten kan begrunne vurderingene og valgene sine. Dette bidrar til å synliggjøre handlingskompetansen. Formalisert veiledning og selvrefleksjon over tid, bidrar til å bevisstgjøre studenten på egen faglig utvikling og kompetanse. Det anbefales at praksisveileder og student avtaler faste veiledningstimer, helst 1 gang per uke. I tillegg gis det "her og nå"-veiledning ved behov.

Veiledning i midt- og sluttvurdering innebærer at praksisveileder i samarbeid med faglærer skal vurdere studentens praksis til bestått/ikke bestått. Utgangspunkt for vurderingen er utdanningens- og studentens læringsutbytte og praksisstedets læringsmuligheter. Student, praksisveileder og lærer deltar i en formell planlagt vurderingssamtale. Tid og sted avtales i god tid. Etter midt- og sluttevaluering undertegnes skjemaene midt- og sluttvurdering. Hvis det er fare for at studenten ikke viser tilstrekkelig læringsutbytte for å bestå, skal det gis skriftlig varsel og veiledning på et så tidlig tidspunkt at det er mulig for studenten å kunne bestå praksis.

3.3 Forventninger i praksis

Forventninger til studenten

- å gjennomføre praksisprogrammet
- å planlegge og utarbeide turnusplan i samarbeid med praksisveileder
- å utarbeide eget læringsutbytte for praksisperioden ut fra mulighetene som finnes på praksisstedet og utdanningens overordnede læringsutbytte
- å avtale tid til å gjennomgå ønsket læringsutbytte med praksisveileder og lærer
- å formulere veiledningsgrunnlag
- å ta initiativ til å søke råd og veiledning ved behov utenfor fastsatte veiledningssamtaler
- å kunne motta veiledning, være aktiv og vurdere egen innsats og egenutvikling under praksisperioden
- å levere arbeidskrav innen frist (i Canvas)

Forventninger til praksisveileder

- ta imot studenten på en god måte og legge til rette for god praksis
- samarbeide om å utarbeide turnusplan
- gjøre seg kjent med læringsutbytte for praksis samt studentens egen læringsutbytte
- delta i godkjenning av studentens læringsutbytte og arbeidsplan
- legge forholdene til rette slik at studenten har mulighet til å nå ønsket læringsutbytte for praksisperioden
- hjelpe til å velge ut relevante læresituasjoner
- veilede studenten
- i samarbeid med skolen, vurdere studentens praksis til bestått/ikke bestått
- underskrive vurderingsdokumentet for praksis

Forventninger til lærer

- veilede studenten i konkretisering av læringsutbytte
- gjøre seg kjent med studentens eget læringsutbytte og arbeidsplan
- samarbeide med student og praksisveileder om å legge til rette for veiledning og undervisvurdering etter avtale
- gi studenten tilbakemelding på oppgaver/arbeidskrav
- lede veiledning på fellessamling for erfaringsdeling ved utdanningsstedet

- legge til rette for at praksis blir vurdert til bestått/ikke bestått

3.4 Kriterier for ikke bestått praksis

Ekstern praksisveileder og/eller fagskolens faglærer kan reise tvil om bestått, eller foreslå at praksis ikke er bestått, dersom studenten vurderes til ikke å ha oppfylt kravene i følgende punkt a – g. Det er tilstrekkelig at ett av punktene ikke er oppfylt.

- a. Ikke oppfyller nærværplikten for praksisstudiene
- b. Ikke viser tilstrekkelig personlig og/eller faglig kompetanse
- c. Ikke oppnår godkjent resultat i forhold til læringsutbytte for praksisperioden
- d. Ikke retter seg etter vanlige normer, regler og lover i arbeidslivet eller ev. personalreglement ved praksisstedet
- e. Ikke overholder yrkesetiske retningslinjer og/eller taushetsløfte
- f. Ikke overholder obligatoriske forpliktelser og avtaler, herunder obligatoriske oppgaver/arbeidskrav og gitte tidsfrister
- g. Ikke viser respekt for pasienter, pårørende eller medarbeidere på praksisstedet

4.0 VURDERING AV ARBEIDS- OG MAPPEKRAV

I alle emnene skal studenten arbeide med obligatoriske arbeids- og mappekraav. Oppgavene er relatert til sentrale temaer innen studiets emner, og utføres både skriftlig og muntlig, individuelt og i grupper. Arbeids- og mappekraavene er obligatoriske skriftlige oppgaver, muntlig undervisning for medstudenter og muntlig framlegg for faglærer.

- Alle skriftlige arbeids- og mappekraav skal leveres i innleveringsmappe på Canvas.
- Et arbeids- og mappekraav er godkjent når det tilfredsstillende de retningslinjene som er angitt i "Rammer" under det enkelte arbeidskraav, og karakteren er fra A-E. F er stryk.
- Ved fravær i forbindelse med muntlig framlegg, vil studenten måtte utføre framlegget på et senere tidspunkt, eller utarbeide et eget skriftlig arbeid.

4.1 Vurderingsgrunnlag

Det skal foretas en helhetlig vurdering av studentens samlede kompetanse/læringsutbytte (kunnskap, ferdighet og generell kompetanse). De enkelte emnene blir vurdert i henhold til rammer, arbeids- og mappekraav og fastsatte kriterier. Det settes en karakter for hvert avsluttede emne. Praxisperioden vurderes innenfor oppsatte krav og kriterier. Studenten vil få underveisvurdering og den skal dokumenteres og være både muntlig og skriftlig. Underveisvurderingen skal gi både studenten og læreren nødvendig informasjon om studentens faglige utvikling. Sluttvurderingen har til hensikt å dokumentere den kompetansen/læringsutbytte studenten har oppnådd ved avsluttet opplæring. Det skal også foretas en egen vurdering av avsluttende hovedprosjekt. Endelig karakter blir satt etter muntlig eksamen.

4.2 Kriterier for vurdering av arbeids- og mappekrav

Arbeids- og mappekravene og hovedprosjektet vurderes i forhold til kriteriene 1 - 6 nedenfor:

Kriterier	Krav
1. Faglig profil	Besvarelsen skal vise at den oppfyller oppgavens læringsutbyttebeskrivelse. Besvarelsen skal vise praktiske arbeidsoppgaver belyst og faglig begrunnet med relevant teori. Studenten skal beskrive egne funksjons- og ansvarsområder i forhold til aktuelle problemstillinger i yrkesutøvelsen.
2. Kunnskap	Besvarelsen viser at studenten kan finne frem i relevant litteratur og vise forståelse for dokumentert arbeid og kunnskapsbasert praksis.
3. Metodisk redegjørelse	Studenten skal gjøres rede for metodevalg og vise evne til å inne fram kildestoff, bruke kilder i behandling av eget materiale og vise til saklig kildekritikk. Besvarelsen må ivareta etiske retningslinjer som for eksempel anonymisering av data.
4. Utforming	Besvarelsen skal ha god skriftlig fremstilling med et klart og entydig språk. Besvarelsen skal ha en form som samsvarer med generelle retningslinjer for oppgaveskriving. Litteratur refereres nøyaktig og korrekt både i teksten og i egen litteraturliste.
5. Selvstendighet og drøfting	Besvarelsen skal vise selvstendige vurderinger og begrunnelser slik at temaet behandles saklig, kritisk og analytisk med drøfting av standpunkter og påstander. Besvarelsen skal vise evne til faglige og etiske vurderinger. Sammenheng mellom teori og praksis skal belyses ved hjelp av praksiseksempel.
6. Oppgavelikhet	Besvarelsen må ikke ha stor likhet med andre besvarelser, eller annet publisert materiale.

4.3 Vurderingsformer

Vurderingsformene har sammenheng med utdanningenes læringsutbytte og arbeidsformer. Det utarbeides vurderingskriterier for muntlig og skriftlig oppgaveløsning. Eksamensformene er variert for å kunne gi rom for en mer helhetlig vurdering av studentene. Studenten skal ha mulighet til å bruke kunnskaper og ferdigheter både fra utdanningens teorigrunnlag og studentens egen praksiserfaring i forbindelse med eksamen. Det er oppgaver tilknyttet hvert emne som vurderes med gradert karakter etter en skala fra A til F, der A er beste karakter. Det kreves karakteren E for bestått. Praksis vurderes til bestått/ikke bestått. Øvrige arbeids- og mappekrav vurderes til godkjent/ikke godkjent.

Nivå	Symbol	Generell, ikke fagspesifikk beskrivelse av vurderingskriterier
Over middels grad av måloppnåelse	A Fremragende	Fremragende prestasjon som klart utmerker seg. Studenten har svært gode kunnskaper, ferdigheter og generell kompetanse.
	B Meget god	Meget god prestasjon. Studenten har meget gode kunnskaper, ferdigheter og generell kompetanse.
Middels grad av måloppnåelse	C God	Jevnt god prestasjon som er tilfredsstillende på de fleste områder. Studenten har gode kunnskaper, ferdigheter og generell kompetanse.
	D Nokså god	En akseptabel prestasjon med noen vesentlige mangler. Studenten har nokså gode kunnskaper, ferdigheter og generell kompetanse.
Under middels grad av måloppnåelse	E Tilstrekkelig	Prestasjonen tilfredsstillende minimumskravene, men heller ikke mer. Studenten har oppfylt minimumskravene som stilles til kunnskaper, ferdigheter og generell kompetanse.
	F Ikke bestått	Prestasjon som ikke tilfredsstillende de faglige minimumskravene. Studenten har ikke bestått på grunn av vesentlige mangler når det gjelder kunnskaper, ferdigheter eller generell kompetanse

Mappevurdering

Mappevurdering benyttes for å få bedre sammenheng og helhet i læringsprosessen. Dette oppnås blant annet ved at innleveringer ikke er avsluttet i det øyeblikk de er levert, men at de i større grad benyttes som et ledd i læringsprosessen og som et grunnlag for veiledning til studenten om hva det må arbeides videre med. Forutsetningen er også at det skal være en tettere dialog mellom faglærer og student om progresjon og utvikling i læringen, noe som innebærer at lærer og student går gjennom innholdet i arbeidsmappa. Studenten skriver til slutt en refleksjon som skal inneholde beskrivelse av arbeid som er gjort, egen vurdering av arbeidet og synspunkter rundt egen progresjon og læring. Når sluttkarakter i emnet fastsettes, blir det gjort på grunnlag av en helhetlig vurdering av studenten. I tillegg til vurderingsmappa vil momenter som faglig interesse, deltakelse, aktivitet i timene og samarbeid med medstudenter og lærere bli vurdert.

5.0 UTDANNINGENS FAGLIGE INNHOLD

5.1 Emne 1 – Felles grunnlag for fagskoleutdanningene i helse- og oppvekstfag

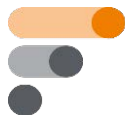
Emnekode	20HH07G
Omfang	11 studiepoeng
Innhold	Emne 1 danner et felles grunnlag for fagskoleutdanningene i helse- og oppvekstfag, og skal bidra til at studentene utvikler nødvendig kunnskap og forståelse i en felles referanseramme for yrkesutøvere i helse- og sosialtjenestene. Sentrale temaer i emne 1 er kommunikasjon og samhandling, etikk, sosiologi og psykologi, stats- og kommunalkunnskap, samt helse- og sosialpolitikk. Disse temaene er grunnleggende og skal videreføres i resterende emner.
Læringsutbytte	<p>Kunnskap Kandidaten</p> <ul style="list-style-type: none"> • har kunnskap om menneskesyn, menneskerettigheter, yrkesetiske prinsipper og retningslinjer, og etisk refleksjon knyttet til arbeid i helse- og omsorgssektoren • har kunnskap om kommunikasjonsteori, -teknikker og -former, samhandling og konflikthåndtering knyttet til arbeid i helse- og omsorgssektoren • forstår kommunikasjonens betydning i samhandling med pasienter/brukere, pårørende og kolleger • har innsikt i relevante lover og forskrifter innen helse- og omsorgssektoren som regulerer rettigheter, ansvar, plikter og kvaliteten på tjenestetilbud på kommunalt, regionalt og statlig nivå • har kunnskap om levekår og folkehelse i velferdsstatens utvikling, og om helse- og sosialpolitiske føringer • har kunnskap om begreper innen sosiologi og psykologi knyttet til enkeltindividet, familien og sosialt nettverk • har kunnskap om læring, IKT, studieteknikk og arbeidsformer i studiet <p>Ferdigheter Kandidaten</p> <ul style="list-style-type: none"> • kan anvende kunnskap om yrkesetiske prinsipper og retningslinjer, til etisk refleksjon rundt praktiske og teoretiske problemstillinger i helse- og omsorgssektoren • kan anvende kunnskap om kommunikasjonsteori, -teknikker og -former til å samhandle profesjonelt med pasienter/brukere, pårørende og kollegaer • kan anvende kunnskap innen sosiologi og psykologi til å motivere brukeren slik at han eller hun tar i bruk egne ressurser og opplever mestring • kan kartlegge aktuelle brukersituasjoner og iverksette relevante tiltak i samarbeid med kolleger og medstudenter • kan anvende aktuelt lovverk og forskrifter for helse- og omsorgssektoren i egen yrkesutøvelse • kan finne fagstoff og anvende kunnskap om læring, IKT, studieteknikk og arbeidsformer til å løse oppgaver i studiet

	<p>Generell kompetanse Kandidaten</p> <ul style="list-style-type: none"> • har forståelse for yrkes- og profesjonsetikk og hvordan dette påvirker yrkesutøvelsen • ser betydningen av å reflektere over egen praksis og begrunner sine vurderinger faglig og etisk • har utviklet en etisk grunnholdning som kommer til uttrykk gjennom refleksjon over egen atferd og kommunikasjon i situasjoner med pasienter/brukere, pårørende og kollegaer • kan kommunisere og samhandle med pasienter/brukere for å ivareta deres individuelle behov, i tråd med prinsipper om brukermedvirkning og respekt for enkeltindividets verdi og verdighet • kan bygge relasjoner basert på likeverdighet og respekt, slik at brukere og pårørende opplever trygghet og har tillit til tjenestetilbudet • kan samarbeide og bygge relasjoner til medstudenter og kolleger • har forståelse for betydningen av sosiologi, psykologi, etikk og kommunikasjon har i egen yrkesutøvelse
<p>Sentrale temaer</p>	<p>1 a) Arbeidsformer og metoder i studiet</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kunnskapsgrunnlag • Studieteknikk og kildekritikk • Refleksjon • Grunnleggende IKT • Samhandling i grupper <p>1 b) Helse- og sosialfagene i samfunnet</p> <ul style="list-style-type: none"> • Helse- og sosialfagenes utvikling • Struktur og oppbygging i helsevesenet <p>1 c) Stats- og kommunalkunnskap, helse og sosialpolitikk</p> <ul style="list-style-type: none"> • Folkehelse • Hverdagsmestring • Lovverket som regulerer helse- og sosialsektoren • Velferdsteknologi <p>1 d) Kommunikasjon og samhandling</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kommunikasjonsteori • Relasjonskompetanse • Veiledning • Konflikthåndtering • Tverrkulturell samhandling <p>1 e) Etikk</p> <ul style="list-style-type: none"> • Menneskesyn • Yrkesetikk • Brukermedvirkning og verdighet • Etisk refleksjon og refleksjonsmodeller • Roller, makt og avmakt • Tvang og kontroll

	1 f) Sosiologi og psykologi <ul style="list-style-type: none"> • Utviklingsteorier • Hjernens utvikling • Emosjoner, behov og motivasjon • Kriser og forsvarsmekanismer
Mappekrav	1. Stats- og kommunalkunnskap (muntlig framlegg i gruppe, <u>ikke</u> skriftlig oppgave) 2. Kommunikasjon og samhandling (individuell skriftlig oppgave) 3. Etikk (skriftlig gruppeoppgave) 4. Individuell skriftlig forbedring av oppgave 1, 2 eller 3 5. Refleksjonsnotat (individuell, skriftlig) * Gjennomføringsplan ved gruppearbeid.
Rammer	2000 ord +/- 10 % på individuelle oppgaver. 2500 ord +/- 10 % på gruppeoppgaver. Refleksjonsnotat: 600 ord +/- 10%. Leveres i Canvas.
Vurdering	Det enkelte mappekrav vurderes med utgangspunkt i vurderingskriterier for arbeids- og mappekrav, se punkt 4.2. Mappekrav 1-3 og refleksjonsnotat vurderes med godkjent/ikke godkjent, og mappekrav 4 vurderes med karakter A-F.
Litteratur	Aktuelle nasjonale planer og retningslinjer utgitt av departement og direktorat. Eide, H. og Eide, T. (2017). <i>Kommunikasjon i relasjoner – personorientering, samhandling, etikk</i> . Gyldendal akademisk. Grasaas, K. G., Sjursen, M. og Stordalen, J. (2019). <i>Fag, etikk og kommunikasjon</i> . Cappelen Damm Akademisk. Helse- og omsorgslover www.lovdatab.no Håkonsen, Kjell Magne. (2014). <i>Psykologi og psykiske lidelser</i> . Gyldendal akademisk.
Tillegglitteratur	Dalland, Olav. (2017). <i>Metode og oppgaveskriving</i> . Oslo: Gyldendal akademisk.

5.2 Emne 2 – Svangerskapet

Emnekode	20HH07H
Omfang	3 studiepoeng
Innhold	Emne 2 består av sentrale temaer som befruktning, fosterutvikling, det normale svangerskap og komplikasjoner som kan oppstå i svangerskapet.
Læringsutbytte	Kunnskap Kandidaten <ul style="list-style-type: none"> • har kunnskap om befruktning og det normale svangerskapet • har kunnskap om fosters normale utvikling • har kunnskap om gravide kvinners fysiske og psykiske forandringer og plager i svangerskapet

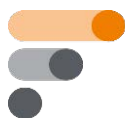

	<ul style="list-style-type: none">• har kunnskap om risikosvangerskap og neonatal påvirkning• har kunnskap om gravide med ulik kulturell bakgrunn• har innsikt i relevante retningslinjer herunder Nasjonale retningslinjer for svangerskapsomsorgen <p>Ferdigheter Kandidaten</p> <ul style="list-style-type: none">• kan anvende observasjon, kartlegge, forstå symptomer og pleie gravide kvinner som er inneliggende på fødeavdeling (observasjonspost)• kan finne informasjon, prosedyrer og fagstoff som er relevante for pleie og omsorg for gravide med tilleggs komplikasjoner <p>Generell kompetanse Kandidaten</p> <ul style="list-style-type: none">• kan utføre arbeidet etter gravidens behov med tilleggs komplikasjoner• kan bygge relasjoner, arbeide tverrfaglig og samarbeide med andre faggrupper i arbeide med de gravide med tilleggs komplikasjoner• har utviklet evne til selvinnsikt og forholder seg kritisk og reflektert til egen yrkesutøvelse i møte med den gravide og hennes partner
Sentrale temaer	<p>2 a) Befruktning:</p> <ul style="list-style-type: none">• oppbygging av og funksjonen til kvinnens forplantningsorganer• befruktningen• alternative befruktningsmetoder• årsaker til ufrivillig barnløshet <p>2 b) Normalt svangerskap:</p> <ul style="list-style-type: none">• sikre og usikre tegn på graviditet• normal fosterutvikling• fysiologiske forandringer og vanlige plager i svangerskapet• psykiske reaksjoner i forbindelse med graviditet• levevaner• kulturforskjeller• svangerskapskontroll• Organisering av svangerskapsomsorgen• Ultralyd og fosterdiagnostikk• ONEWS <p>2 c) Komplikasjoner:</p> <ul style="list-style-type: none">• Risikogrupper• Komplikasjoner og behandling av disse
Arbeidskrav	<p>1. Fosterets normale utvikling og risikofaktorer (Individuell skriftlig oppgave) 2. Refleksjonsnotat</p>
Rammer	<p>1500 ord +/- 10 %. Refleksjonsnotat: 600 ord +/- 10%. Leveres i Canvas.</p>

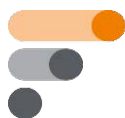
Vurdering	Arbeidskravet vurderes med utgangspunkt i vurderingskriterier for arbeids- og mappekrev, se punkt 4.2. Arbeidskrav 1 vurderes med karakter A-F, og refleksjonsnotat vurderes med godkjent/ikke godkjent.
Litteratur	Holan, S. og Hagtvedt M. L. (2010). <i>Det nye livet</i> . Bergen: Fagbokforlaget. Helsedirektoratet. (2018). <i>Nasjonal faglig retningslinje for svangerskapsomsorgen</i> .

5.3 Emne 3 – Fødsel- og barseltid

Emnekode	FHH071
Omfang	17 studiepoeng
Innhold	Emne 3 består av sentrale temaer som fødselsprosess, komplikasjoner under fødsel, vanlige inngrep i forbindelse med fødsel, barseltid med fokus på pleie og omsorg til mor og det nyfødte barnet, sykdommer og komplikasjoner hos det nyfødte barnet og amming. Emne 3 omhandler også etikk, lovverk og helsepersonells plikter, årsaker til prematuritet og behandling, NIDCAP og ernæring.
Læringsutbytte	<p>Kunnskap Kandidaten</p> <ul style="list-style-type: none"> • har kunnskap om den naturlige fødselsprosess • har kunnskap om komplikasjoner som kan oppstå under en forløsning og om indikasjoner for assistert fødselshjelp • har kunnskap om observasjoner og pleie av barselkvinnen og om tilstander og situasjoner som kan forstyrre samspill mellom mor og barn • har kunnskap om observasjoner og pleie av det nyfødte barnet • har kunnskap om amming og ammeveiledning • har kunnskap om de vanligste sykdommer og komplikasjoner som kan oppstå hos det nyfødte barnet og behandling av disse • har innsikt i prosedyrer, retningslinjer som er knyttet opp mot arbeidet med fødende, barselkvinnen og det nyfødte barnet • kan oppdatere sin kunnskap om fødende, barselkvinnen og det nyfødte barnet • forstår barsel- og barnepleierens betydning i det tverrfaglige arbeidet rundt barselkvinnen og det nyfødte barnet, veiledning om amming og for å skape trygge foreldre som ivaretar barnet i barseltiden • har kunnskap om årsaker til prematur fødsel, observasjoner og pleie av det premature barnet • har kunnskap om NIDCAP modellen og viktigheten av samspill mellom det premature barnet og pårørende • har kunnskap om ernæring til premature og om ulike ernæringsmetoder • har innsikt i prosedyrer og retningslinjer som er knyttet opp mot arbeidet med det premature barnet og dens pårørende • kan oppdatere sin kunnskap om det premature barnet og dens pårørende

	<p>Ferdigheter</p> <p>Kandidaten</p> <ul style="list-style-type: none">• kan anvende faglig kunnskap i sitt arbeide med å veilede, undervise og gi råd til foreldrene i forhold til stell og observasjoner av det nyfødte barnet• kan anvende kommunikasjon for å informere, ivareta og ha omsorg for far/pårørende• kan anvende ammeveiledning, observere og gi råd i forhold til amming, og kjenner til ulike hjelpemidler• kan anvende observasjon og iverksette pleie til barselkvinnen og det nyfødte barnet• kan finne, bruke og henvise til fagstoff som er relevant i arbeidet på føde- barselavdelingen• kan kartlegge og observere det premature barnet og utføre hensiktsmessig stell og pleie• kan anvende samspillsveilederen og NIDCAP metoden i sitt arbeid med det premature barnet og dets pårørende <p>Generell kompetanse</p> <p>Kandidaten</p> <ul style="list-style-type: none">• kan utføre sitt arbeid etter barselkvinnen og det nyfødte barnets behov• har forståelse for etiske utfordringer og dilemma sin utøvelse av barnepleieryrket i møtet med mennesker fra forskjellige kulturer og med forskjellige behov• kan bygge relasjoner med andre yrkesgrupper på føde- og barselavdelingene og samarbeide tverrfaglig til beste for fødende, barselkvinnen og det nyfødte barnet• har forståelse for etiske utfordringer og dilemma en etisk grunnholdning, kjenner og respekterer sitt kompetanseområde og selvstendige ansvar i arbeidet med den fødende, den nyfødte, barselkvinnen og pårørende, i samarbeid med annet helsepersonell• kan utvikle og forbedre kunnskap og ferdigheter innen fagfeltet barsel og barnepleie gjennom å oppdatere sin kunnskap, delta i erfarings- og kunnskapsdeling på arbeidsplassen• kan utføre sitt arbeid etter det premature barnet og dennes pårørende sitt behov• har utviklet en grunnholdning innen yrket barsel- og barnepleie som ivaretar kommunikasjon og samhandling med barnets pårørende og søsken• kan utføre, vurdere og reflektere over sitt arbeid med det premature barnet på en profesjonell og etisk forsvarlig måte, i samarbeid med annet helsepersonell og pårørende• kan bygge relasjoner med andre yrkesgrupper på prematuravdelingen og samarbeide tverrfaglig til beste for fødende, barselkvinnen og det nyfødte barnet
Sentrale temaer	Fødsel 3 a) Naturlig fødselsprosess:

- Prosedyre ved innleggelse på fødeavdelingen
- Kjennetegn på at fødselen er i gang
- Hygiene under fødsel
- Den aktive fødselsprosessen
- Åpningsfasen, utdrivningsfasen, etterbyrdsfasen og tilknytningsfasen
- Smertelindring
- Prosedyre ved smittsomme sykdommer
- Kulturforskjeller
- Omsorg for partner/pårørende

3 b) Komplikasjoner under fødsel:

- Vanlige komplikasjoner og tiltak
- Kriser og traumer
- Dødfødsel
- Omsorg for partner/pårørende
- Bearbeiding av egne reaksjoner
- Nyfødttresuscitering

3 c) Vanlige inngrep i forbindelse med fødsel:

- Induksjon
- Instrumentell og operativ forløsning
- Aktuelle legemidler – virkning og bivirkning

Barseltid

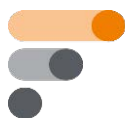
3 d) Pleie og omsorg til mor og det nyfødte barnet

- Organisering av barselomsorgen
- Hygiene
- Kulturforskjeller
- Prosedyre ved smittsomme sykdommer
- Fysiologiske forandringer og psykiske reaksjoner hos mor
- Komplikasjoner i barseltiden
- ONEWS
- Bruk av legemidler
- Det friske nyfødte barnet
- Rutinemessig stell og observasjon av barnet, med veiledning, undervisning og råd til foreldrene
- Krisereaksjoner og omsorg til foreldrene
- Når mor og barn er adskilt
- Prevensjon
- Forsterket barsel

3 e) Sykdommer og komplikasjoner hos det nyfødte barnet

- Vanlige sykdommer, komplikasjoner og tilstander hos nyfødte
- Behandling av disse
- Aktuelle legemidler - virkning og bivirkning

3 f) Amming

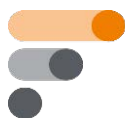

	<ul style="list-style-type: none">• Brystets anatomi• Morsmelkens innhold og betydning• Ammestillinger• Ammeproblemer• Råd og veiledning• Hjelpemidler• Oppbevaring av morsmelk• Støtte og forståelse til kvinner som ikke ammer barnet sitt• Morsmelkerstatning• Legemidler som ikke kan brukes ved amming• Mor-barn vennlig initiativ (MBVI)• Ammehjelpen <p>Det premature barnet</p> <p>3 g) Helsepersonellens plikter</p> <ul style="list-style-type: none">• Kunnskapsbasert praksis• Jus• Dokumentasjon i journal• Hygiene• Etikk <p>3 h) Årsaker, observasjoner og pleie</p> <ul style="list-style-type: none">• Årsaker til preterm fødsel• Vanlige problemer hos det premature barnet• Sykepleie til det premature barnet• Huden til den premature• Barn i kuvøse, varmeseng og vanlig seng• Smerter og smertebehandling• Aktuelle legemidler• Samspill mellom foreldre og det premature barnet• NIDCAP, hud mot hud, kengurumetoden• Krisereaksjoner• Det alvorlig syke og døende barnet• Tverrfaglig samarbeid• Hjemreise <p>3 i) Ernæring</p> <ul style="list-style-type: none">• Morsmelk og bankmelk• Ernæringsmetoder• Amming av premature• Morsmelkerstatninger• Matberikninger – tilsetning av kalorier, vitaminer etc.
Mappekav	<ol style="list-style-type: none">1. Den naturlige fødselsprosessen og mulige komplikasjoner under forløsning (Individuell skriftlig oppgave)2. Barseltd og mulige ammeproblemer (Individuell praktisk og teoretisk test)3. Sykdommer og komplikasjoner hos det nyfødte barnet (Skriftlig gruppeoppgave med muntlig framlegg)4. Individuell forbedring av oppgave 1, 2 eller 3

	5. Refleksjonsnotat. * Gjennomføringsplan ved gruppearbeid.
Rammer	2000 ord +/- 10 % på individuelle oppgaver. 2500 ord +/- 10 % på gruppeoppgaver. Refleksjonsnotat: 600 ord +/- 10%. Leveres i Canvas.
Vurdering	Det enkelte mappekrav vurderes med utgangspunkt i vurderingskriterier for arbeids- og mappekrav, se punkt 4.2. Mappekrav 1-3 og refleksjonsnotat vurderes med godkjent/ikke godkjent, og mappekrav 4 vurderes med karakter A-F.
Litteratur	Sundhedsstyrelsen i Danmark. (2016). <i>Amning – en håndbok for helsepersonell</i> . Bergen: Fagbokforlaget. Holan, S. og Hagtvedt, M. L. (2010). <i>Det nye livet</i> . Bergen: Fagbokforlaget Helsedirektoratet. (2014). <i>Nasjonal faglig retningslinje for barselomsorgen</i> Tandberg, B. S. og Steinnes, S. (Red.). (2009). <i>Nyfødtsykepleie 1: Syke nyfødte og premature barn</i> . Oslo: Cappelen Damm AS. Tandberg, B. S. og Steinnes, S. (Red.). (2009). <i>Nyfødtsykepleie 2: Syke nyfødte og premature barn</i> . Oslo: Cappelen Damm AS.

5.4 Emne 4 – Praksis

Emnekode	20HH07J
Omfang	14 studiepoeng
Innhold	Emne 4 består av helhetlig omsorg for gravide, fødende, barselkvinner og det nyfødte barnet. Kartlegging, kommunikasjon, relasjonsbygging, omsorg, observasjon og pleie til mor og barn står sentralt.
Læringsutbytte	Kunnskap Kandidaten <ul style="list-style-type: none"> • har kunnskap om hva som kjennetegner den naturlige fødselsprosessen, indikasjoner for assistert fødselshjelp og komplikasjoner som kan oppstå under en forløsning • har kunnskap om faglige verktøy i arbeidet med kartlegging av ressurser, behov, funksjonsnivå hos den fødende, barselkvinnen og det nyfødte barnet, det premature barnet og det syke barnet • har kunnskap om verdier, målrettet kommunikasjon og etiske prinsipper for å kunne bygge gode relasjoner til fødekvinnen, barselkvinnen, barnet, pårørende og kollegaer • har kunnskap om organisering av helsevesenet rundt den fødende, barselkvinnen, den nyfødte og det syke barnet og kjennskap til ansvar og oppgaver for aktører og samarbeidspartnere på forskjellige avdelinger

	<ul style="list-style-type: none">• har innsikt i kunnskapsbasert praksis, og har kunnskap om utviklingsarbeid og kan oppdatere sin kunnskap om utviklingsprosjekter knyttet til barsel og barnepleie <p>Ferdigheter Kandidaten</p> <ul style="list-style-type: none">• kan anvende kunnskap om kvinner i svangerskap, fødsel- og barseltid og barnet fra 0 – 18 år, for å delta i behandling og pleie ut fra deres individuelle behov og iverksette tiltak i samarbeid med andre fagpersoner• kan anvende observasjon for å delta i behandling og pleie til gravide med komplikasjoner, fødende, barselkvinnen, den nyfødte og det syke barnet• kan anvende veiledning, undervisning og rådgivning i stell og pleie av det nyfødte barnet og barselkvinnen og i forhold til amming• kan anvende kommunikasjonsformer, teknikker og samhandling for å skape tillit, forberede og veilede barselkvinnen, barn i ulik alder og modningsnivå og deres omsorgspersoner• kan kartlegge og observere det premature barnets behov og anvende neonatal utviklingsbasert stell og pleie ut fra disse• kan kartlegge og identifisere faglige og etiske problemstillinger og behov for å iverksette tiltak knyttet til den fødende, den nyfødte, barselkvinnen og det syke barnet• kan finne, bruke og henvise til fagstoff som er relevant for problemstillinger i praksis <p>Generell kompetanse Kandidaten</p> <ul style="list-style-type: none">• har utviklet en etisk grunnholdning som kommer til uttrykk ved at studenten ivaretar pasientmedvirkning, den fødende, barselkvinnen og det syke barnet sin integritet og kan reflektere over egen praksis og begrunne sine vurderinger faglig, etisk og juridisk• kan utføre pleie og omsorg til den fødende, barselkvinnen, det nyfødte barnet og det syke barnet ut ifra individuelle behov• kan utføre neonatal utviklingstilpasset omsorg på en profesjonell og etisk forsvarlig måte, i samarbeid med omsorgspersoner og annet helsepersonell i praksis• kan bygge relasjoner med kollegaer og andre faggrupper for å kvalitetssikre og videreutvikle sin kompetanse i praksis• kan utvikle arbeidsmetoder og pleie til den fødende, barselkvinnen, den nyfødte og det syke barnet gjennom erfaring- og kunnskapsdeling, veiledning og etisk refleksjon på arbeidsplassen
Arbeidskrav	<ol style="list-style-type: none">1. Læringsmål for praksis (individuell, skriftlig)2. Caseoppgave (Individuell skriftlig oppgave)3. Caseoppgave (Individuell skriftlig oppgave)4. 4 stk praksislogg i løpet av praksisperioden (Individuell, skriftlig) * Gjennomføringsplan ved gruppearbeid.
Rammer	<ol style="list-style-type: none">1. Leveres i Canvas i løpet av den første uken i praksis.

	2 og 3. 1200 ord +/- 10%. Første case leveres innen femte praksisuke, og det andre innen tiende praksisuke. Leveres i Canvas. 4. 600 ord +/- 10%. Leveres i Canvas.
Vurdering	Arbeidskravene vurderes med godkjent/ikke godkjent.
Litteratur	Dalland, O. (2017). <i>Metode og oppgaveskriving for studenter</i> . Oslo: Gyldendal Akademisk.

5.5 Emne 5 – Barnesykepleie

Emnekode	20HH07K
Omfang	5 studiepoeng
Innhold	Emne 5 består av sentrale temaer som barnets normale utvikling, forebyggende helsearbeid, sykdomslære, retningslinjer og lovverk, observasjoner og pleie av det syke barnet, kommunikasjon og kartlegging, etikk, relasjonsbygging og tverrfaglig samarbeid.
Læringsutbytte	<p>Kunnskap Kandidaten</p> <ul style="list-style-type: none"> • har kunnskap om barns normale utvikling i alderen 0 – 18 år og hvilke faktorer som kan true denne utviklingen • har kunnskap om forebyggende helsearbeid, vanlige sykdommer hos barn, observasjoner og pleie ut fra barnets ressurser og behov • har innsikt i prosedyrer, lovverk og retningslinjer som regulerer og ivaretar barns/ungdommers og pårørendes rettigheter • har kunnskap om sorg- og krise reaksjoner • kan oppdatere sine kunnskaper om det syke barnet og hvordan ivareta barnets behov • forstår betydningen av tverrfaglig samarbeid i møtet med det syke barnet og pårørende <p>Ferdigheter Kandidaten</p> <ul style="list-style-type: none"> • kan anvende kommunikasjon og samhandle med barn/ungdom for å skape og opprettholde tillit med utgangspunkt i alder og utviklingstrinn, opplevelser og situasjon • kan kartlegge, forberede og veilede barn/ungdom og omsorgspersoner til undersøkelser, prosedyrer og behandling • kan kartlegge og identifisere behov og støtte barn/ungdom og pårørende i bearbeidelse av sorg- og krisereaksjoner • kan finne, bruke og henvise til fagstoff som er relevant i arbeidet med barn fra 0 til 18 år <p>Generell kompetanse Kandidaten</p> <ul style="list-style-type: none"> • har utviklet en etisk grunnholdning, kan vise respekt for og ivareta barn, ungdom og omsorgspersoner og styrker deres ressurser • kan identifisere etiske problemstillinger, reflektere over egen praksis og begrunne sine vurderinger faglig, etisk og juridisk

	<ul style="list-style-type: none"> • kan bygge relasjoner og samarbeide med barn/ungdom og pårørende, avhengig av deres ønsker, ressurser og tilstand • kan bygge relasjoner tverrfaglig, arbeide og kjenne grensene for egen kunnskap og kompetanse og vet hvor de kan hente nødvendig kompetanse fra andre yrkesgrupper og samarbeidspartnere
Sentrale temaer	<p>5 a) Barnets normale utvikling</p> <ul style="list-style-type: none"> • vekst, fysisk og motorisk utvikling • tilknytning, kognitiv og psykososial utvikling • språkutvikling og lek • faktorer som kan true barns helse og normale utvikling • spiseutvikling • ungdom og puberteten • adopsjon <p>5 b) Forebygging av vanlige sykdommer hos barn og behandling av disse</p> <ul style="list-style-type: none"> • barn på sykehus • vanlige kirurgiske og medisinske sykdommer • syndromer • smerte og smertevurdering hos barn • behandling av sykdommer • søvn • observasjoner og pleie ut fra barnets ressurser, behov og tilstand • virkning og bivirkning av aktuelle legemidler <p>5 c) Omsorg for det syke barnet og dets pårørende</p> <ul style="list-style-type: none"> • tverrfaglig samarbeid • empati for og samarbeid med pårørende • taps-, sorg- og krisereaksjoner og bearbeidelse av disse • roller og maktfordeling • konfliktskapende situasjoner og personlig engasjement i aktuelle situasjoner • være bevisst egne reaksjoner i forbindelse med sykdom og død hos barn • lovfestede rettigheter for barn på sykehus • hjelpeinstanser og støtteforeninger i forbindelse med sykdom hos barn • HLR
Arbeidskrav	<p>1. Barnets normale utvikling og forebygging av vanlige sykdommer (Skriftlig gruppeoppgave)</p> <p>2. Omsorg for det syke barnet og dets pårørende (Individuell skriftlig oppgave)</p> <p>3. Individuell forbedring av oppgave 1 eller 2</p> <p>4. Refleksjonsnotat</p> <p>* Gjennomføringsplan ved gruppearbeid</p>
Rammer	<p>2000 ord +/- 10 % på individuelle oppgaver.</p> <p>2500 ord +/- 10 % på gruppeoppgaver.</p> <p>Refleksjonsnotat: 600 ord +/- 10%.</p> <p>Leveres i Canvas.</p>
Vurdering	<p>Det enkelte mappekraft vurderes med utgangspunkt i vurderingskriterier for arbeids- og mappekraft, se punkt 4.2. Mappekraft 1, 2 og refleksjonsnotat vurderes med godkjent/ikke godkjent, og mappekraft 3 vurderes med karakter A-F.</p>

Litteratur	<p>Grønseth, R. og Markestad, T. (2017) <i>Pediatri og pediatrisk sykepleie</i>. (4. utg). Bergen: Fagbokforlaget.</p> <p>Tveiten, S., Steen, H. F. og Wennicke, A. (2012) <i>Sykepleie til barn - familiesentrert sykepleie</i>. Oslo: Gyldendal Norsk Forlag.</p>
-------------------	---

5.6 Emne 6 – Hovedprosjekt

Emnekode	20HH07L
Omfang	10 studiepoeng
Innhold	<p>Emne 6 består av en fordypning i barnepleierens rolle knyttet til helhetlig omsorg til den gravide, den fødende, barselkvinnen og det nyfødte barnet. Sentrale temaer er svangerskap, fødsel, barseltid og amming. Fokus ligger på både det normale og det avvikende. Etikk, yrkesetiske retningslinjer, lovverk og kunnskapsbasert praksis står også sentralt.</p>
Læringsutbytte	<p>Kunnskap Kandidaten</p> <ul style="list-style-type: none"> • kan tilegne seg kunnskaper gjennom fordypning innenfor et valgt tema ved å innhente, vurdere og bearbeide teori og drøfte sammenheng mellom teori og praksis i yrkesfeltet barsel- og barnepleie • har kunnskaper innenfor et selvvalgt fordypningstema innen fagfeltet barsel - og barnepleie • forstår barsel- og barnepleierens betydning i yrkesfeltet og kan drøfte sammenhengen mellom teori og praksis innen fagfeltet barsel- og barnepleie • har innsikt i relevante lover, forskrifter og planverk som gjelder fagfeltet med den gravide, fødende, barselkvinnen og barnet fra 0-18 år • kan oppdatere sin kunnskap om faglige og etiske problemstillinger knyttet til arbeid i yrkesfeltet barsel og barnepleie <p>Ferdigheter Kandidaten</p> <ul style="list-style-type: none"> • kan finne informasjon og fagstoff som er relevant for en valgt problemstilling knyttet til yrkesfeltet barsel- og barnepleie • kan anvende kunnskap til å belyse, vurdere og reflektere over en valgt problemstilling knyttet til yrkesfeltet barsel- og barnepleie • kan innenfor eget ansvarsområde kartlegge en situasjon innenfor fagfeltet barsel- og barnepleie, identifisere en faglig problemstilling og behov for iverksetting av tiltak <p>Generell kompetanse Kandidaten</p> <ul style="list-style-type: none"> • har forståelse for yrkesetiske retningslinjer som regulerer yrkesutøvelsen innenfor fagfeltet barsel- og barnepleie • har utviklet en etisk grunnholdning som kommer til uttrykk ved at etiske prinsipper begrunnes og drøftes i oppgaven
Arbeidskrav	Skriftlig hovedprosjekt med påfølgende muntlig eksamen.

	<p>1. Fremdriftsplan med litteraturoversikt skal godkjennes av skolen innen et fastsatt tidspunkt.</p> <p>2. Obligatorisk oppgaveseminar der studentene presenterer sine foreløpige arbeider for medstudenter og faglærer. Hensikten er å gi felles veiledning og respons på foreløpig arbeide.</p> <p>* Gjennomføringsplan ved gruppearbeid.</p>
Rammer	<p>For å kunne fremstille seg til muntlig eksamen må studenten ha bestått teorimodulene, praksisperioden og hovedprosjektet.</p> <p>Skriftlig individuell- eller gruppeoppgave. 7500 ord +/- 10%.</p> <p>Studentene/ basisgruppen har tilbud om fire veiledningstimer i løpet av skriveperioden, hvorav to er obligatoriske.</p> <p>Leveres i Canvas + to innbundne papirutgaver.</p>
Vurdering	<p>På bakgrunn av bestått skriftlig hovedprosjekt gjennomføres en muntlig eksamen. Hovedprosjektet og muntlig eksamen vurderes av en intern og en ekstern sensor, og individuell eksamenskarakter settes etter gjennomført muntlig eksamen med gradert karakter A-F (se vurderingskriterier i punkt 4.2).</p>
Litteratur	<p>Dalland, O. (2017). <i>Metode og oppgaveskriving for studenter</i>. Oslo: Gyldendal Akademisk.</p> <p>Selvvalgt litteratur (300 sider).</p>

6.0 LITTERATUR

Dalland, Olav. (2017). *Metode og oppgaveskriving for studenter*. Oslo: Gyldendal akademisk.

Eide, H. og Eide, T. (2017). *Kommunikasjon i relasjoner – personorientering, samhandling, etikk*. Oslo: Gyldendal akademisk.

Grasaas, K. G., Sjørusen, M. og Stordalen, J. (2019). *Fag, etikk og kommunikasjon*. Cappelen Damm Akademisk.

Grønseth, R. og Markestad, T. (2017) *Pediatri og pediatrik sykepleie*. (4. utg.). Bergen: Fagbokforlaget.

Helsedirektoratet. (2014). *Nasjonalt faglig retningslinje for barselomsorgen*.

Helsedirektoratet. (2018). *Nasjonalt faglig retningslinje for svangerskapsomsorgen*.

Holan, S. og Hagtvedt, M. L. (2010) *Det nye livet*. Bergen: Fagbokforlaget

Håkonsen, Kjell Magne. (2014). *Psykologi og psykiske lidelser*. Gyldendal akademisk.

Sundhedsstyrelsen i Danmark. (2016). *Amning – en håndbok for helsepersonell*. Bergen: Fagbokforlaget.

Tandberg, B. S. og Steinnes, S. (Red.). (2009). *Nyfødtsykepleie 1: Syke nyfødte og premature barn*. Oslo: Cappelen Damm AS.

Tandberg, B. S. og Steinnes, S. (Red.). (2009). *Nyfødtsykepleie 2: Syke nyfødte og premature barn*. Oslo: Cappelen Damm AS.

Tveiten, S., Steen, H. F. og Wennicke, A. (2012) *Sykepleie til barn - familiesentrert sykepleie*. Oslo: Gyldendal Norsk Forlag.